

ទឹន្យាស្ថានមណ្តុះមណ្តាល និច ម្រាទថ្រាទដើម្បីអតិចខ្លាន់កម្ពុជា Cambodia Development Resource Institute

រលាយការសភ៌ថ្មីៗស្គីពីសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុថា

Flash Report on the Cambodian Economy

ទឹទុនា ២០០៨ / June 2008

សាំ១ ច័ន្ទមាឡ / Saing Chan Hang
នាំល់ ជាលីស / Phann Dalis
ច៉ុល ជូរីលោ / Pon Dorina
ច្រុំ១ ចុត្តា / Hing Vutha
និទ រុសស៊ីណារិស្លិ / Phim Runsinarith

បកប្រែដោយ: យុ សិន្និវិន្ន សិខ នួច សិវិន្នុវេទ្សិ៍

ភ្នំពេញ កម្ពុជា Phnom Penh, Cambodia

មកស្រាយតារា១សំខាន់ៗ

នៅត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៨ តំលៃនៃអនុមតិវិនិយោកក្នុងអនុវិស័យកាត់ដេរ
ធ្លាក់ចុះ ៣៩% ច្បើបនឹងត្រីមាសមុន មកត្រឹម ៤២,៣លានដុល្លារ ប៉ុន្តែ
កើន ១៥% ច្បើបនឹងត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៧។ នៅខែមករា ២០០៨
អនុមតិតំរោងសាងសង់នៅភ្នំពេញ កើនយ៉ាងខ្លាំងដល់ ២២,៩លានដុល្លារ
ច្បើបនឹងខែមុនត្រឹម ៩,២លានដុល្លារ។ អនុមតិសំណង់ផ្ទះល្វែង កើនជិត
មួយជាបួន ដល់ ១១,៦លានដុល្លារ រីឯអនុមតិសំណង់ភូមិត្រី៖ និងផ្ទះ
ធ្លាក់ចុះ ៤៥% មកត្រឹម ១,៦ លានដុល្លារ។

នៅខែមីនា ២០០៨ ភ្ញៀវមកដល់កម្ពុជា មានចំនួនសរុប ២០៥.៧២២នាក់ រឹថយចុះបន្តិចអស់ ៤.៣% ច្បើបនឹងខែមុន។ ភ្ញៀវមកសំរាកលំហែ ថយចុះ ០.៥% មកត្រីម ១៩០.៥៧៥នាក់។

នៅខែឧសភា ២០០៨ សាំង និង ម៉ាស៊ូត បន្តឡើងថ្លៃ។ សាំងលក់ថ្លៃ ជាមធ្យម ៥១២១រៀល/លីត្រ និង ម៉ាស៊ូតលក់ថ្លៃជាមធ្យម ៤៩៧៧ រៀល/លីត្រ។ សាំង និង ម៉ាស៊ូត ឡើងថ្លៃ ៥,៦% និង ១២% ធ្យើបនឹង ខែមុន។ ទន្ទឹមគ្នានេះ អង្ករ ត្រី សាច់ជ្រូក និង សាច់គោ នៅតាមខេត្ត សំខាន់ៗ នៅតែមានថ្ងៃខ្ពស់ដដែល។

នៅខែឧសភា ២០០៨ តំលៃប្រាក់រ្យល់ ធ្លាក់ចុះ ០.២% ទល់នឹងដុល្លារUS ដោយប្តូរបាន ៤០០៩រៀល/ដុល្លារUS ។ ទល់នឹងប្រាក់បាតថៃ ប្រាក់រៀល ឡើងថ្លៃ ១.២% ធ្យើបនឹងខែមុន ដោយប្តូរបាន ១២៥.៦រៀល/បាត។ ទល់នឹងប្រាក់ដុងវៀតណាម ប្រាក់រៀលនៅថេរដោយប្តូរបាន ២៤.៨ រៀល/១០០ដុង។ នៅខែកុម្ភៈ ២០០៨ អត្រាការប្រាក់លើបញ្ហើរយៈ ១២ខែ ទាំងជា ប្រាក់រៀល និង ដុល្លារUS បានកើនដល់ ៧.២% និង ៥.០% ។

នៅខែមីនា ២០០៨ រូបិយវត្ថុទូទៅ (M2) នៃប្រព័ន្ធធនាគារ កើន ៥៥% ច្បើបនឹងខែមីនា ២០០៧ ដល់ ១២.៥២២,៣ពាន់លានរៀល។ រូបិយវត្ថុ (M1) កើន ៣៣% ដល់ ២.៣៨៩,១ពាន់លានរៀល។ ប្រាក់រៀលកំពុង ចរាចរ កើន ៣៤% ដល់ ២៣២៤,០ពាន់លានរៀល។ ប្រាក់បញ្ចើជារៀល នៅធនាគារ កើន ២៣% ដល់ ១៩១,០ពាន់លានរៀល និង ប្រាក់ បញ្ជើជារូបិយវត្ថបរទេស កើន ៦១% ដល់ ៩៥៣២,៣ពាន់លានរៀល ។

Highlights

This brief overview pinpoints trends in a number of economic indicators of Cambodia and its partners. It compares the figures of current months with those of the earlier months in 2008 and in 2007.

In the first quarter of 2008, the value of investment approvals in the garment sub-sector declined by 39 percent from the previous quarter to USD 42.3 m.; however, it rose by 15 percent from the same quarter in 2007. In January 2008, construction approvals in Phnom Penh rose sharply to USD 22.9 m from USD 9.2 m in the preceding month. Approvals for flat construction increased nearly fourfold to USD 11.6 m, while villa and house approvals fell by 45 percent to USD 1.6 m.

Tourism arrivals totalled 205,722 in March 2008, a slight fall of 4.3 percent from the earlier month. Holiday visitors dropped by 0.5 to 190,575 persons.

In May 2008, gasoline and diesel prices continued to increase. Gasoline was sold at an average of 5121 riels/ ℓ , and diesel at 4977 riels/ ℓ . Prices of gasoline and diesel rose by 5.6 percent and 12 percent, respectively, compared with those of the previous month. During the same month, prices for rice, fresh fish, pork and beef, remained high in the main provinces.

In May 2008, the value of the riel depreciated by 0.2 percent against the US dollar, trading at 4009 riels/USD. The riel appreciated by 1.2 percent against the Thai baht compared with of the preceding month, trading at 125.6 riel/baht. Against the Vietnamese dong, the value of the riel was stable at 24.8 riel per 100 dong. In February 2008, the 12-month interest rate on both riel and US dollar deposits rose to 7.2 percent and 5.0 percent.

In March 2008, liquidity (M2) of the banking system rose by 55 percent from the same month in the earlier year to KHR 12,522.3 bn. Money (M1) rose by 33 percent to KHR 2,389.1 bn. Riel in circulation was up by 34 percent to KHR 2324.0 bn; riel in bank deposits rose by 23 percent to KHR 191.0 bn and foreign currency deposits in banks was up by 61 percent to KHR 9532.3 bn.

នៅខែមីនា ២០០៨ ការនាំចេញសរុបរបស់កម្ពុជា ធ្លាក់ចុះ ១៤% ច្បេប នីងខែមុន មកត្រឹម ២៥៩.២លានដុល្លារ។ ការនាំចេញសំល្បេកបំពាក់ ថយចុះ ១៤% មកត្រឹម ២៤៣.៣លានដុល្លារ ការនាំចេញកៅស៊ូ ថយចុះ ៥៩% មកត្រឹម ០.៩លានដុល្លារ ហើយ ការនាំចេញត្រី ថយចុះ ៣៧% មកត្រឹម ០.២លានដុល្លារ។ ទន្ទឹមគ្នានេះ ការនាំចូលសរុប កើន ២៣% ច្បេបនឹងខែមុន ដល់ ១៤៩២.៩ពាន់លានដុល្លារ។ ការនាំចូលជារី ថយចុះ ៥៥% ធ្យេបនឹងខែមុន មកត្រឹម ១៥.៥ពាន់លានដុល្លារ។ ការនាំចូលជារី ថយចុះ ៥៥% ធ្យេបនឹងខែមុន មកត្រឹម ១៥.៥ពាន់លានជ្យល រីឯការនាំចេញ ស៊ីម៉ង់តំ កើន ៤៧% ដល់ ១៨.៨ពាន់លានរៀល។ ការនាំចូលដែក នៅថេរ ដោយមានតំលៃ ១៥.០ ពាន់លានរៀល។

នៅខែមករា ២០០៨ រដ្ឋាភិបាលមានអតិរេកថវិកាចរន្ត ២៦៤.៥ពាន់លាន រ្យេល ច្បេបនឹងខែមុន មានឱ្យនភាពថវិកា ១៣១.៤ពាន់លានរ្យេល។ ចំណូលចរន្តថយចុះ ៣៣% មកត្រឹម ៣២៨.៣ពាន់លានរ្យេល ហើយ ចំណាយចរន្ត ធ្លាក់ចុះជាខ្លាំងអស់ ៩០% មកត្រឹម ៣១.៦ពាន់លានរ្យេល។

នៅខែមេសា ២០០៨ បរិមាណស្រូវ និង គ្រាប់ស្វាយចន្ទីនាំចេញពីប្រទេស ថៃ កើនឡើងដោយទទួលបានថ្លែឯកតាខ្ពស់ជាងមុន រីឯបរិមាណនាំចេញ កៅស៊ូបានថយចុះ ទោះបីជា ថ្លៃក្នុងមួយតោនកើនឡើងក្ដី។ ដូចគ្នាដែរ នៅវៀតណាម ថ្លៃក្នុងមួយតោននៃទំនិញកសិកម្មសំខាន់១បីមុខ (ស្រូវ គ្រាប់ស្វាយចន្ទី និង កៅស៊ូ) បានកើនឡើង ហើយបរិមាណនាំចេញ ក៏កើនឡើងដែរ លើកលែងតែបរិមាណនាំចេញកៅស៊ូ ។

នៅខែមេសា ២០០៨ អត្រាអតិជរណាពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំនៅ US ថយចុះមកត្រឹម ៣.៩% ធ្យើបនឹងខែមុន ៤.០%។ នៅតំបន់អឺរ៉ូ អត្រាឡើងថ្លៃជារួម គឺ ៣.៣% ធ្យើបនឹងខែមុន ៣.៦% រីឯនៅជប៉ុន វាមានក៏រិត ០.៨% ធ្យើបនឹងខែមុន ១.២%។ ក្នុងពេលជាមួយគ្នា អត្រាអតិជរណាកើនឡើងនៅប្រទេសអាស៊ានខ្លះ (ម៉ាឡេស៊ី សិង្ហប៉ុរី និង ថៃ) និង នៅតំបន់អាស៊ីប៉ូស៊ីហ្វិក (ចិន ហុងកុង និង កូរ៉េខាងត្បូង) ។

នៅខែឧសភា ២០០៨ ថ្លៃសំណ្ដែកស្យេងនៅទីផ្សារអន្តរជាតិ កើនឡើង បន្តិចដល់ ៤៥៧,៣ដុល្លារUS/តោន រឺកើន ០.៨% ធ្យេបនឹងខែមុន។ ថ្លៃ ប្រេងឆា កើន ២.៩% ដល់ ១០៩៥,៧ដុល្លារUS/តោន រីឯថ្លៃពោតធ្លាក់ចុះ ០.៨% មកត្រឹម ២២២,៧ដុល្លារUS/តោន។ លើសពីនេះ ថ្លៃប្រេងឆៅ លក់ដល់ដៃ OPEC កើន ១៣% ធ្យេបនឹងខែមុនដល់ ១១៩.១ ដុល្លារUS/ធុង។

In March 2008, Cambodia's total exports dropped by 14 percent from the previous month to USD 259.2 m. Garment exports fell by 14 percent to USD 243.3 m; rubber exports declined by 59 percent to USD 0.9 m, and fish fell by 37 percent to USD 0.2 m. At the same time, total imports increased by 23 percent from the previous month to KHR 1492.9 bn. Cigarette imports decreased by 55 percent from the previous month to KHR 15.5 bn, while cement imports rose by 47 percent to KHR 18.8 bn. Steel imports remained unchanged at KHR 15.0 bn.

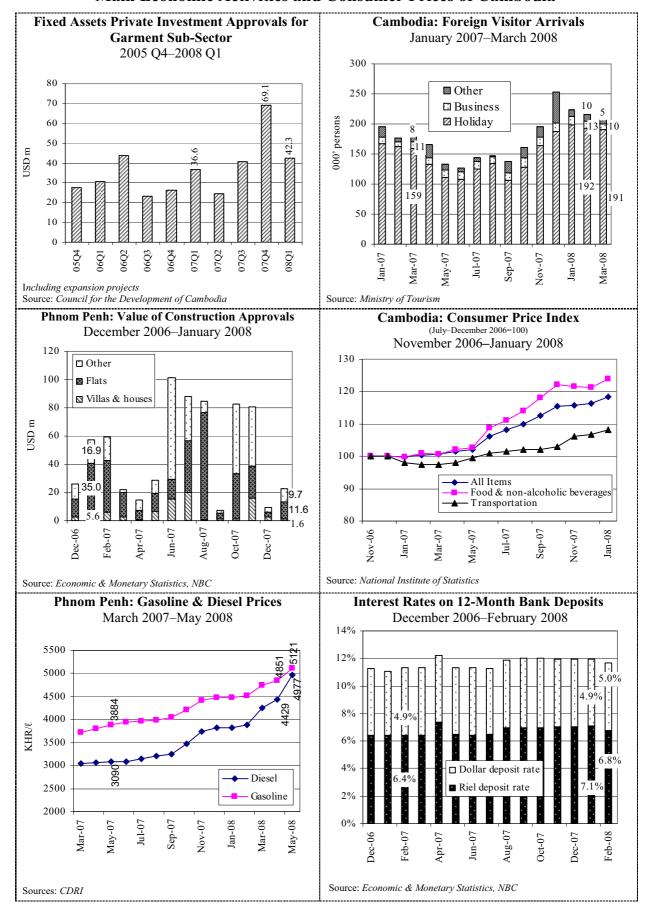
In January 2008, the government's current budget showed a surplus of KHR 264.5 bn, in contrast with the budget deficit of KHR 131.4 bn in the previous month. Current revenue dropped by 33 percent to KHR 328.3 bn, while current expenditure fell significantly by 90 percent to KHR 31.6 bn.

In April 2008, Thailand's volume of rice and cashew nut exports increased with a higher unit price, while the quantity of rubber exports fell though the price per tonne was up. Likewise, Vietnam's prices per tonne of the three main agriculture products — rice, cashew nuts and rubber — were up, and their exports had also increased, with the exception of rubber.

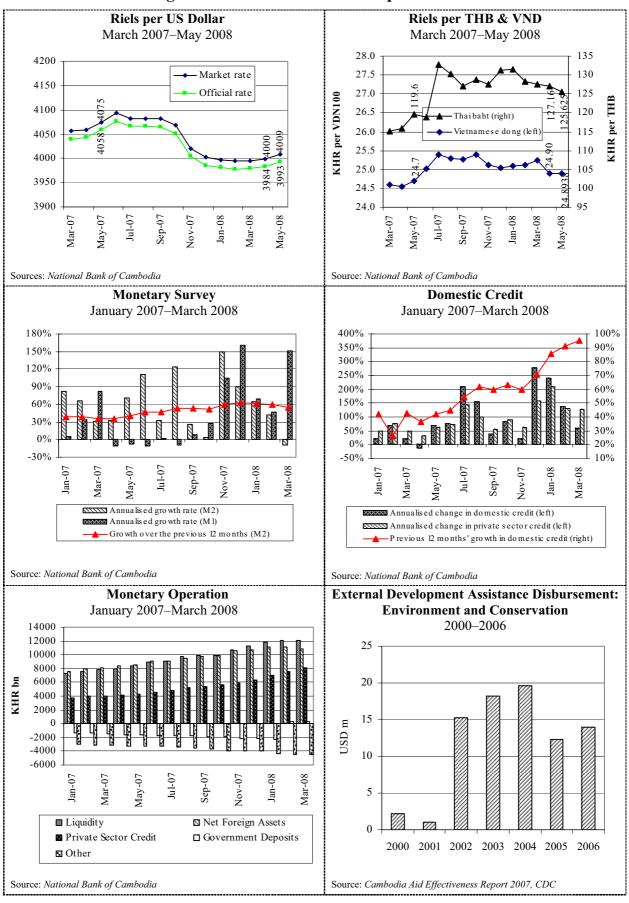
In April 2008, on a year-on-year basis, the inflation rate in the US was 3.9 percent, lower than the 4.0 percent of the previous month. The overall price increase in the Euro zone was 3.3 percent, lower than the 3.6 percent in the earlier month, while in Japan the rate was 0.8 percent, lower than the 1.2 percent in March. Meanwhile, inflation rates were up in selected countries in ASEAN (Malaysia, Singapore and Thailand) and the Asia Pacific (China, Hong Kong and South Korea).

In May 2008, the price of soybean in international market rose slightly by 0.8 percent from the previous month to USD 457.3/tonne. The price of palm oil increased by 2.9 percent to USD 1095.7/tonne, while the price of maize decreased by 0.8 percent to USD 222.7/tonne. Moreover, the OPEC spot price for crude oil increased by 13 percent from the previous month to USD 119.1/ barrel in May 2008.

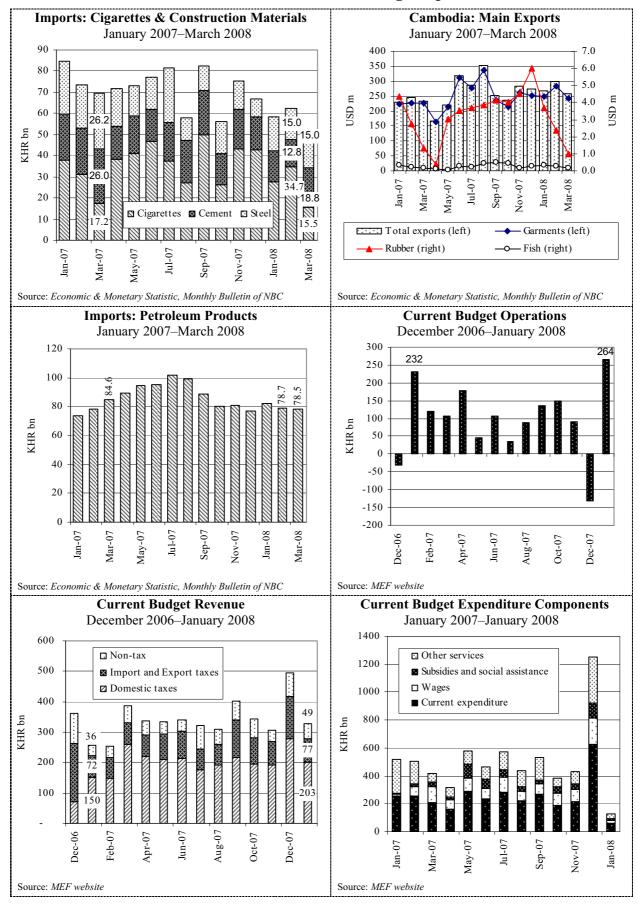
សតម្លូតាពសេដ្ឋតិច្ចសំខាត់១ និ១ ថ្លៃធំនិញរួមសំតម្លូខា Main Economic Activities and Consumer Prices of Cambodia

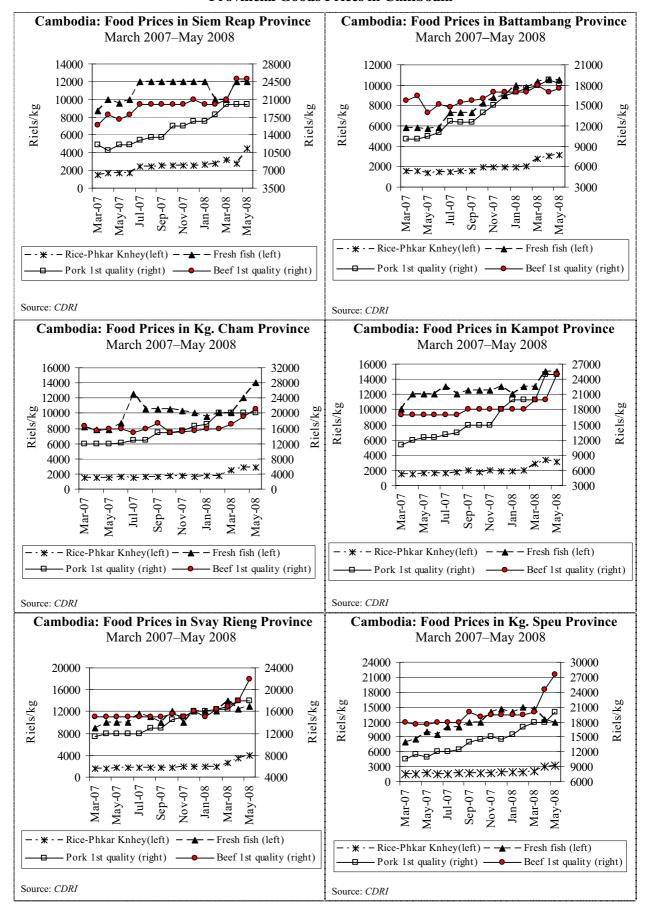
ស្ថាននាពអគ្រាម្នូរប្រាត់ និច ខិត្តយអនិចឌ្ឈន៍ពីទ្រៅប្រនេស Exchange Rates and External Development Assistance

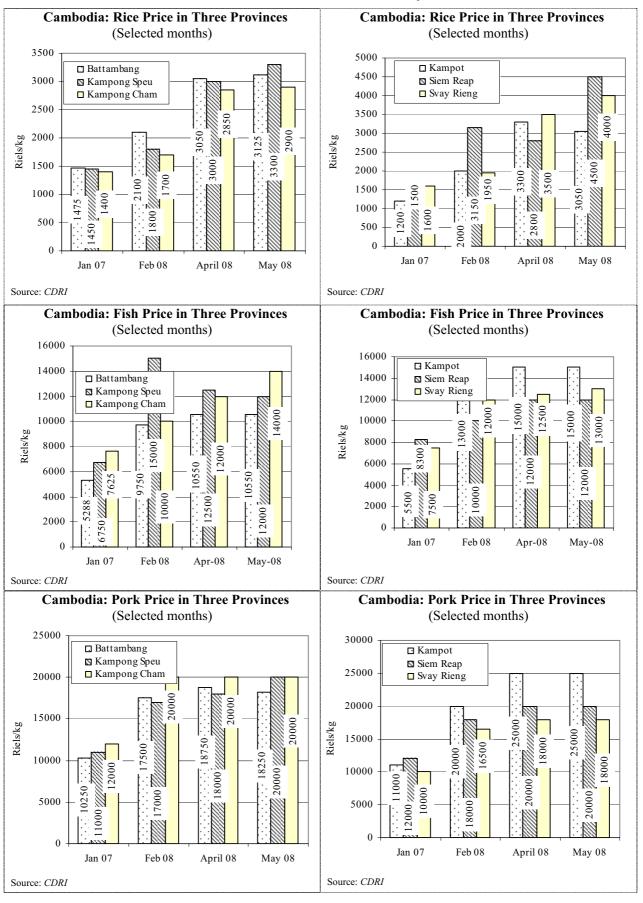
ពាណិទ្ធឥម្ធត្រៅប្រធេស និ១ តារអនុទគ្គថទិតាខាតិ External Trade and National Budget Operation

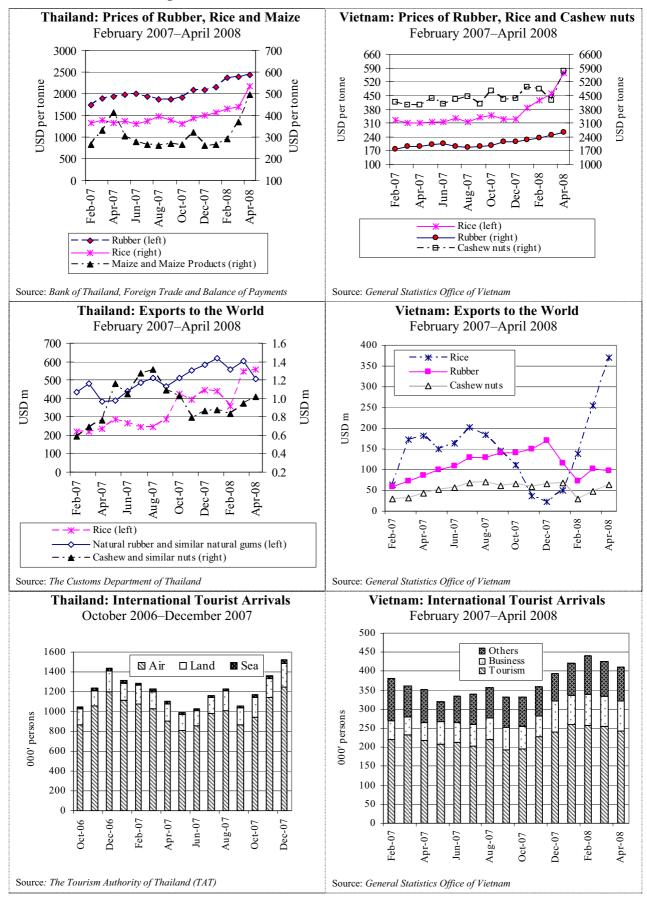
ថ្លៃនំសិញតាមមណ្តាខេត្តនៃប្រនេសឥម្ពុខា Provincial Goods Prices in Cambodia

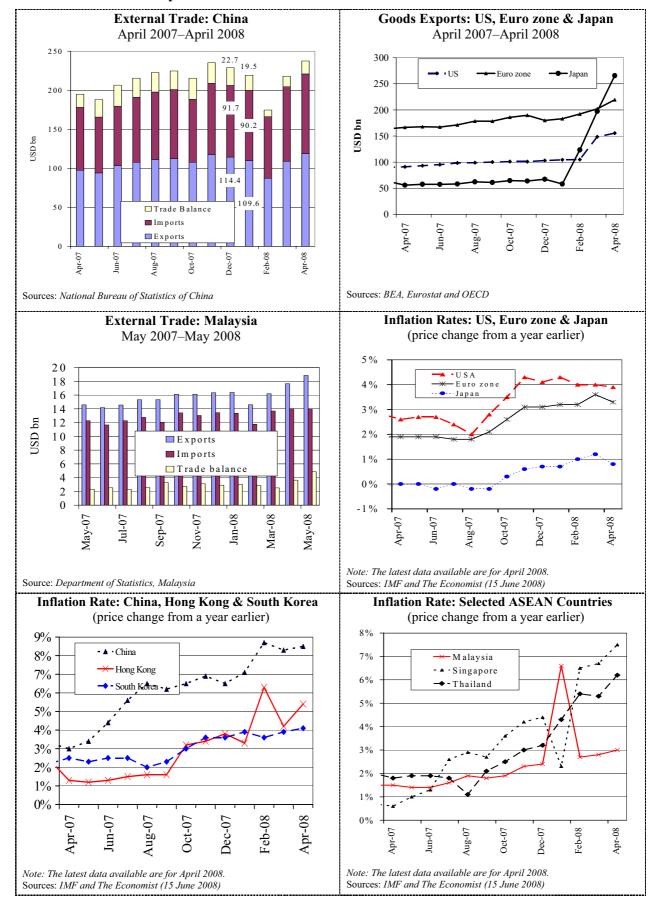
ថ្លៃនំសិញភាមមណ្តាខេត្តសៃប្រទេសឥម្គុថា: កាមម្ទុខនំសិញ Provincial Goods Prices in Cambodia by Product

គំលែធំសិញ គារសំខេញ សិច ចំនួនឆេសចរអន្តរខាគិឆៅដល់ប្រឆេសខាវ៉ៃដគ្គូរបស់គម្ពុខា Goods Prices, Exports and International Tourist Arrivals to Partners of Cambodia

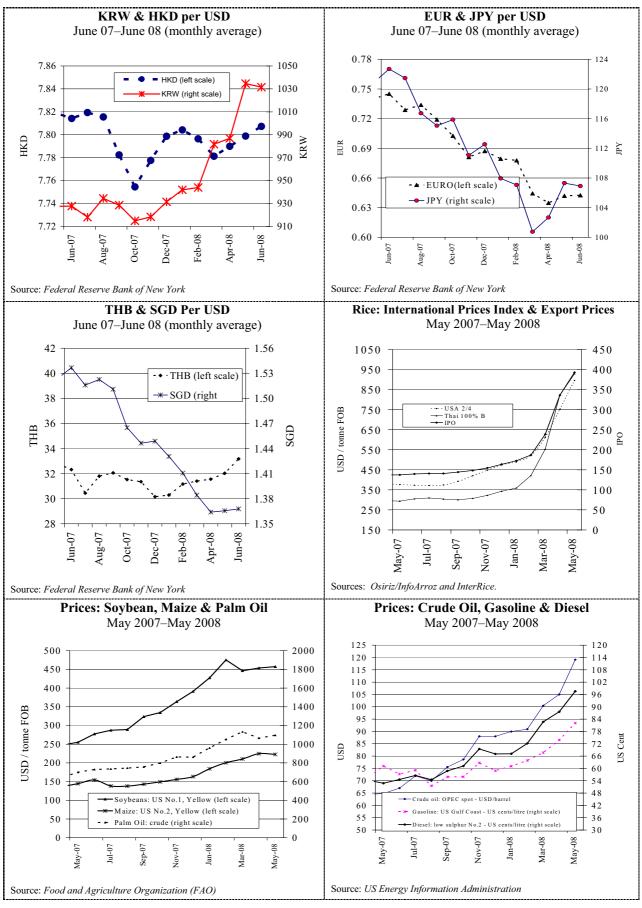

សតម្លូតាពសេដ្ឋតិច្ច សិច អគ្រោអគិដលោសោមឈ្លារួមខេសខាដៃគ្លូរបស់តម្លូខា Economic Activity and Inflation Rates of Selected Economic Partners of Cambodia

सामाधुः।धार्के हैठ छिद्वेहेहेणुः छिद्वेद्वाः सहः छाहे

Exchange Rates and Commodity Prices in World Markets

ព័ត៌មានអេដ្ឋតិច្ច Economic News

ព័ត៌មានសេដ្ឋក៏ចូសំខាន់ៗ:

គណៈរដ្ឋមន្ត្រីកម្ពុជា អនុម័តឱ្យ ក្រុមហ៊ុនចិន ធ្វើការសាងសង់ គំរោងទំនប់ *វារីអគ្គិសនី ពីវ :* កាលពីថ្ងៃ១៤ មិថុនា មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលមួយរូបបានប្រាប់ថា គណៈរដ្ឋមន្ត្រីកម្ពុជា បានអនុម័តលើគំរោងឱ្យក្រុមហ៊ុនចិនធ្វើការសាងសង់ រោងចក្រវារីអគ្គិសនី ពីរ នៅចុងឆ្នាំ២០០៨ នេះ។ ឯកឧត្តម សេង សាវន អ្នកនាំពាក្យ នៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី បានបញ្ជាក់ថា ទំនប់ទាំងពីរស្ថិតក្នុង ខេត្តកោះកុង នៅភាពនិរតិ៍នៃប្រទេសកម្ពុជា។ ឯកឧត្តម បានបញ្ជាក់ឡេត ថា ក្រុមហ៊ុនជាតិចិនខាងគ្រឿងចក្រធុនធ្ងន់ នឹងចំណាយពេលយ៉ាងតិច ៦ឆ្នាំ (រហូតដល់២០១៤) ដើម្បីបញ្ចប់ការសាងសង់ ទំនប់វាំរីអគ្គិសនីមួយ តំលៃ ៥៤០លានដុល្លារ ហើយទំនប់នេះអាចផលិតអគ្គិសនីបានដល់ទៅ ២៤៦ មេហ្គាវ៉ាត់។ ក្រុមហ៊ុនចិនមួយផ្សេងឡេត គឺ ក្រុមហ៊ុន Michelle នឹងធ្វើការសាងសង់ទំនប់មួយតំលៃ ៤៩៥,៧លានដុល្លារ ដែលអាចផលិត អគ្គិសនីបានរហូតដល់ ៣៣៨ មេហ្គាវ៉ាត់។ គំរោងនេះនឹងត្រូវបញ្ចប់ជា ស្ថាពរក្នុងឆ្នាំ ២០១៥។ ការផលិតអគ្គិសនីនៅកម្ពុជា នៅតែពុំមានការលូត ដោយរោងចក្រអគ្គិសនីភាគច្រើននៅច្រើប្រេងឥន្ទនៈ ។ លាស់ជាដុំកំភូន កម្ពុជាក៏មានទិញអគ្គិសនីពីប្រទេសជិតខាងដូចជា វៀតណាម និងថៃ ដែរ។ យោងតាមធនាគារពិភពលោក ប្រទេសកម្ពុជាស្ថិតក្នុងចំណោមប្រទេស ដែលមានថ្លៃអគ្គិសនីខ្ពស់ជាងគេក្នុងសកលលោក ហើយក្នុងប្រជាជន ១៤លាននាក់ មានតែ ១២% ប៉ុណ្ណេះដែលមានអគ្គិសនីប្រើប្រាស់។ ថ្ងៃ អគ្គិសនី ក៏ជាប្រភពសំខាន់នៃការតួញត្អែរពីសំណាក់អ្នកវិនិយោគនៅកម្ពុជា ដែរ។ ក្នុងកិច្ចប្រឹងប្រែងបំពេញតំរូវការអគ្គិសនីនៅអនាគត រដ្ឋាភិបាល បានកំណត់ទីតាំងទំនប់វារីអគ្គិសនីសក្តានុពលចំនួន ១៤ កន្លែង ក្នុងទូទាំង ប្រទេស។ អ្នកបរិស្ថាន បានសំដែងការព្រួយបារម្ភពីផលប៉ះពាល់នៃគំរោង ទាំងនោះ ។ (ប្រភព: The Associated Press, June 14)

ព័ត៌មានសេដ្ឋកិច្ចដទៃឡេត :

- ១. "ចំពោះអ្នកវិនិយោគ កម្ពុជាអាចជាវៀតណាមទីពីរ"
- ២. "កម្ពុជាចាប់ដំណើរសាងសង់អាគារខ្ពស់ជាងគេក្នុងប្រទេស"
- ៣. រៀតណាមអនុញ្ញាតអោយនាំចេញស្រូវច្រើនជាមុន ហើយជួយកាត់បន្ទុយកង្វះខាត
- ៤. "ធនាគារកណ្ដាលវីតបន្ដឹងការផ្គត់ផ្គង់រូបិយវត្ថ

Economic News Highlights:

Cambodian cabinet approves two hydroelectric dam projects to be built by Chinese companies: The Cambodian Cabinet has approved plans for Chinese companies to build two hydroelectric plants beginning the end of this year, a government official said on Saturday 14th June. Both dams will be located in Koh Kong province in southwestern Cambodia, said Seng Savorn, a spokesman of the Council of Ministers. China National Heavy Machinery Corp. will take until at least 2014 to complete a US\$ 540 million dam, which should be able to generate up to 246 megawatts of electricity, he said. Another Chinese company, Michelle Corp., is to build a US\$ 495.7 million dam intended to generate up to 338 megawatts of electricity, he said. The project is due to be completed in 2015. Electricity generation in Cambodia remains largely undeveloped, with most power plants using fossil fuels. The nation also buys electricity from neighboring Vietnam and Thailand. Power costs in Cambodia are among the highest in the world, and only about 12 percent of its 14 million people have access to electricity, according to the World Bank. Electricity prices are also a major source of complaint from investors in Cambodia. In a bid to meet future electricity demand, the government has identified 14 potential hydroelectric dam sites across the country. Environmentalists have voiced concerns about the impact those projects will have. (Source: The Associated Press, June 14)

Links to other economic news:

- 1. "For investors, Cambodia could be the next Vietnam" (http://www.iht.com/articles/2008/05/30/business/mcambo.php)
- 2. "Cambodia breaks ground on its highest scyscraper"
- (http://afp.google.com/article/ALeqM5hW1GhcNUj JjOm9fuGJ2tTRbcvTvA)
- 3. "Vietnam to allow more rice exports, easing shortage"
- (http://www.bloomberg.com/apps/news?pid=206010 87&sid=a4VDtsrTSm5s&refer=home)
- 4. "Central bank tightens money supply" (http://www.phnompenhpost.com/index.php/200806 268725/-Special-Supplements/Central-bank-tightens-money-supply.html)